

HOIDA
VIESTI
VÄLITÄ
KUUNTELE

DIAKTORI

Diakonia-ammattikorkeakoulun sidosryhmälehti

KOUKUSSA

Tieto auttaa tunnistamaan riippuvuuden
Päihdekoulutukselle yhteiset suositukset

DIAKTORI

Diakonia-ammattikorkeakoulun
sidosryhmälehti

2 • 2007

Päätoimittaja: Jorma Niemelä

Toimituspäällikkö: Niina Hytönen

Toimitus: Diakin medianomiopiskelijat
Marianne Enola, Anne Reinikari,
Eira Talka ja toimittaja Riitta Liede

Ohjaava opettaja: Riitta Liede

Toimitusneuvosto: Jorma Niemelä (pj),
Eila Hannula, Erja Heinämäki,
Jari Helminen, Riitta Leskinen,
Eija Rantanen

Kannen kuva: Ismo Pekkarinen / Lehtikuva

Taitto: adWise

Painopaikka:
Vammalan Kirjapaino Oy
Painos: 6000 kpl
ISSN 1795-4991

Seuraava numero ilmestyy
lokakuussa 2007

Toimituksen osoite:
Diakonia-ammattikorkeakoulu (Diak)
Turun toimipaikka
Lustokatu 7
20380 Turku

Puh. 040 866 7336

Osoitteenmuutokset: paula.ojala@diak.fi

www.diak.fi

etunimi.sukunimi@diak.fi

EI OLE TOIVOTTOMIA, ON VAIN TOIVONSA MENETTÄNEITÄ

Pyyssin vuosia sitten erästä tutkimustani varten haastattelemaani henkilöä kuvaamaan alkoholisoitumiskehitystään.

”Kyllä sinulla, Niemelä, on ne teoriasi, mutta minä kerron, miten minun kävi...” Ja niin hän kertoi. Ensin porukassa runsasta juomista. Sitten elimistö tottui niin, että ”joka solu rupesi huutamaan viinaa joka aamu”. Sitten kova psyykinen ahdistus, johon piti juoda. Sen kauden jälkeen kysely elämän tarkoituksesta: ”Pullo ja minä – siinäkö kaikki?”

Tämä toipuneen kertomus oli paras kuvaus omista teorioistani. Päihderiippuvuus on sosiaalis-kulttuurinen, fyysinen, psyykinen ja henkis-hengellinen ilmiö. Eri ihmisillä ja samalla ihmisellä eri elämänvaiheissa voi vaihdella se, mikä ulottuvuus on päällimmäisenä.

Samoin toipuminen voi lähteä miltä elämän osa-alueelta tahansa. Toipuminen ei noudata välttämättä loogisesti alkoholisoitumiskehitystä. Voimakkaan fyysisen riippuvuuden omaavan henkilön elämän suuntaa voi muuttaa vaikkapa sosiaalisessa tilanteessa tapahtunut muutos.

Suomen päihdehuoltojärjestelmä on ollut sosiaalipainotteinen. Osa päihdetyöstä kun on tosiasiaa sosiaalityötä. Lainsäädännöllä ja käytännön toimilla terveydenhuolto on pyritty saamaan aiempaa laajemmin mukaan.

Psykologien ja psykiatrien osuus päihdetyössä on ollut varsin vähäinen, vaikka erilaisia terapeuttisia ohjelmia onkin käytetty runsaasti. Hengellisen työn osuus on jäänyt seurakuntien ja järjestöjen harteille, joskin muutama kunnallinen päihdehuoltoyksikkökin on järjestänyt laiteostologin palvelut.

Länsi-Suomen lääninhallituksen, Stakesin ja Sininauhaliiton seminaarissa tarkasteltiin taannoin useassa puheenvuorossa sosiaali- ja terveysministeriön julkaisemien Päihdehuollon laatusuosituksen (2002) kriteeriä, jonka mukaan asiakkaan ilmaisemat eksistentiaaliset ja uskonnolliset tarpeet tulee ottaa huomioon palveluiden kokonaisuudessa.

Olipa oma vakaumus mikä tahansa, ammattitaitoon kuuluu myös kyky kuulla ja ymmärtää elämän syvintä hätää. Niin ikään siihen liittyy kyky ohjata eteenpäin avun luo.

Turun kaupungin edustaja totesi, että ”ei ole toivottomia ihmisiä – on vain toivonsa menettäneitä ihmisiä”.

Riippuvuusongelma on pahimmillaan niin monitahoinen ja niin moneen ihmiseen vaikuttava, että tärkeintä on se, että toivo ei katoa. Toipuminen on mahdollista.

Toivon välittämisestä on koulutuksessa usein vaikea synnyttää. Se liittyy työntekijän ihmiskäsitykseen, arvoihin ja vakaumukseen. Koulutuksen haaste on tuottaa samanaikaisesti kunkin ammattialan erityisosaamista ja laaja-alaista kokonaisnäkemystä päihdeongelman luonteesta.

Jorma Niemelä

Diakonia-ammattikorkeakoulun rehtori ■ jorma.niemela@diak.fi

ÄKKIKUOLEMAT LISÄÄNTYIVÄT ALKOHOLIVERON ALENNUTTUA

Teksti: Riitta Liede
Kuva: Marianne Enola

Alkoholiveron alennus lisäsi alkoholiin liittyvien äkillisten kuolemien määrää kahdeksalla tapauksella viikossa maaliskuusta 2004 lähtien, osoittaa Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitoksen, Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen ja Alkoholitutkimussäätiön tekemä tutkimus. Vuoteen 2003 verrattuna lisäys on 17 prosenttia.

Tutkijoiden mukaan tulos on hyvin linjassa sen tiedon kanssa, että alkoholin kulutus lisääntyi jyrkästi vuonna 2004 veronalennuksen jälkeen. Alkoholin maahantuontisäännösten muutoksen tai Viron EU-jäsenyyden ei todettu lisänneen merkittävästi alkoholista johtuvia äkkikuolemia.

Tutkimuksessa tarkasteltiin 15 vuoden ajalta 33 782 äkkikuolemaa, jossa vainai-

jan veressä oli alkoholia vähintään 0,20 promillea. Vertailuaineistona oli samalta ajanjaksolta 37 617 tapausta ilman alkoholia veressä.

Tutkijat – Anna Koski, Reino Sirén, Erkki Vuori ja Kari Poikolainen – huomauttavat, että kaikki alkoholiin liittyvät kuolemat eivät ole äkillisiä eivätkä tapahdu humalassa, vaan alkoholi on taustatekijänä myös useissa kuolemaan johtavissa sairauksissa ja tapaturmissa.

Vuosittain alkoholi aiheuttaa Suomessa arviolta yli 3 000 kuolemantapausta; 11 prosenttia miesten ja 2 prosenttia naisten kuolemantapauksista liittyy alkoholiin. Yleisimmät alkoholista johtuvat kuolinsyyt ovat maksakirroosi ja alkoholimyrkytys. ■

LAINATTUA

■ Nuorten humalahakuinen juominen on vähentynyt, päihteiden kokeiluikä noussut ja raittiuden suosio kasvanut, paljastaa Sosiaalikehitys Oy:n ja Hämeen Sosiaalipalvelukeskuksen teettämä tutkimus.

Ongelmat, jotka viinaveron alennus on aiheuttanut alkoholin suurkuluttajien keskuudessa näkyvät tutkija Jarmo Niemisen mukaan kuitenkin myös nuorten suurkuluttajien juomatavoissa.

- Aamulehti 9.5.2007

KESKUSTELUPALSTOILTA POIMITTUA

”Olen 24-vuotias naishenkilö, ja olen aloittanut ”bilejuomisella” n. 16-vuotiaana. --- Joka ikinen kerta vedän itseni ihan totaalisesti junniin, illasta en muista kuin muuttaman minuutin. Ryyppäys kestää lähes aina aamuun (niin kauan kun viinaa riittää...). Rahan kulumisesta en jaksakaan mainita.”

”Olen 30+ ja aloittanut juomisen joskus 12–13-vuotiaana. Esim. 15-vuotiaana olin koko kesän humalassa. Koulut hoidin silti. Opiskelijaelämän otin tietysti pohjanmaan kautta, tuli juotua monen vuoden opintolainat. Joskus 8 vuotta sitten tajusin, että ongelmia on (hah, vasta silloin), kun en uskaltanut ilman alkoholia tehdä mitään. Edes mennä ulos.”

”Tällä hetkellä juuri nyt odotan, että kaupasta saa kaljaa... eilen join join ja join ja nyt myös aion juoda koska en voi olla juomatta. Silti tuntuu hyvältä lukea sellasten ihmisten kirjoituksia jotka ei juo. Pääsin aamulla putkasta kun taas kerran olin jäänyt kadulle nukkumaan. En edes tiedä haluanko lopettaa enää...”

”Tänään minun ei pitänyt ottaa mitään, koska olen päättänyt etten ota sunnuntaisin tai muina pyhäpäivinä mitään, mutta silti huomasin juuri, että olen kaatanut kurkustani alas pullollisen shampanjaa.”

■ www.paihdelinkki.fi/keskustelu/
■ Keskustelusivuja ylläpitää A-klinikkasäätiö

Paihdelinkissä on avattu myös uusi keskustelupalsta ”Me lopettajat”. Se on tarkoitettu tueksi niille, jotka yrittävät tulla toimeen ilman alkoholia. Linkkiin toivotaan elokuun loppuun mennessä 1–2 liuskan tarinointa riippuvuudesta joko riippuvaiselta itseltään tai hänen läheisiltään.

EU:SSA TODETTUA:

■ EU-maissa arviolta 55 miljoonaa aikuista juo alkoholia vaarallisia määriä. Haitallinen ja vaarallinen alkoholinkäyttö aiheuttaa 7,4 prosenttia EU:ssa ilmenevistä terveysongelmista ja ennenaikaisista kuolemantapauksista.

■ Vaarallinen alkoholinkäyttö on syyppää 16 prosentissa tapauksista, joissa lapsiin kohdistuu väkivaltaa tai heitä laiminlyödään.

■ Keskimäärin joka neljäs tapaturma aiheutuu alkoholinkäytöstä. EU:ssa kuolee joka vuosi noin 10 000 ihmistä alkoholiin liittyvissä tieliikenneonnettomuuksissa.

■ Humalahakuinen juominen on yleisintä Suomessa, Irlannissa ja Iso-Britanniassa. Humalajuomisen kerta-annokseksi määräteltiin pullollinen viiniä, viisi tuoppia olutta tai viisi annosta väkevää viinaa kerralla kuluttuna. Suomessa ja Irlannissa humalajuomiskertoja kertyy vuodessa 32. Kolmanneksi kirii Iso-Britannia, kertoja 28 vuodessa.

HUUMETSUNAMI ISKEE JA LASKEE ARVAAMATTA

Nuorison ainekokeilut ovat vähentyneet, mutta tilanne voi muuttua nopeasti. Tutkija Mikko Salasuo panostaisi toimivaan varoitusjärjestelmään.

Teksti ja kuvat: Eira Talka

Nuorison kiinnostus laittomiin päihteisiin on vastoin ennakkokäsityksiä romahtanut. Viime vuosina kokeilujen määrä on pudonnut alle kolmannekseen. Tarkkoja syitä muutokseen on vaikea sanoa, mutta hiljattain lisääntynyt tutkimustyö aiheesta antaa vinkkejä.

– Huumeiden käyttö on sidoksissa aikaisuuksiin. Alakulttuurit eivät enää sido nuoria kokonaisvaltaisesti, vaan niiden sisällä suvaitaan erilaisia tyylejä. Ryhmäpaine on joko vähentynyt tai muuttunut positiiviseksi; rajojen rikkoja ei enää saa ihailua, nuorison huumeuskulttuuria vuosia tutkinut **Mikko Salasuo** analysoi.

Myös valistus on laskeutunut nuorison arkitodellisuuteen.

– Jännitys kokeiluista on kadonnut, kun epärealistinen pelottelu on lopetettu, ja tilalle on tullut todellista tietoa aineista. Valistusta on nykyisin saatavilla koulun lisäksi myös yöelämässä järjestöjen ja juhlien järjestäjien ansiosta, Salasuo kiittelee.

Parempaa riskitiedotusta

Vaikka aalto on nyt laskenut, on varauduttava tuleviin myrskyihin. Salasuo kritisoii tiedotusvälineitä viime kesänä kuolemantapauksia sekä kymmeniä myrkytyksiä aiheuttaneen lakka-huumeen vaarojen raportoinnista. Lakka sai useita nuoria juhlijoita sairaalakuuntoon muun muassa Ilosaarirockissa.

– Tiedotteet eivät ylittäneet median uutiskynnystä. Ei ole myöskään olemassa kanavaa, joka kuljettaisi tietoa nopeasti ruohonjuuritasolta ylemmille toimijoille ja toisin päin, hän sanoo.

Salasuo itse tunnettuna huumeutkijana ja -puhujana vastaanotti kesällä useita varoituspuheluita kentältä.

– Välitän tietoa eteenpäin sitä saadessani, mutta yksi erillinen tutkija ei voi paljoa tehdä, hän huomauttaa.

Salasuo ehdottaa, että terveys- ja sosiaalisektorin alaisuuteen perustettaisiin si-

vutoiminen virka hoitamaan satunnaisia kentältä tulevia yhteydenottoja.

– Tilanteet kentällä muuttuvat nopeasti, ja tieto on saatava kerättyä ja leviämään ripeästi ja johdonmukaisesti niin ministeriö- kuin ruohonjuuritasolle, Salasuo painottaa.

Ilman toimivaa tiedotusjärjestelmää nuoret kokeilijat eivät tänäkään kesänä ole tietoisia heille tarjottujen aineiden vaaroista.

Mikko Salasuo toimii vapaana tutkijana Nuorisotutkimusverkostossa. Hän on muun muassa kirjoittanut vuonna 2005 julkaistun, ensimmäistä kertaa pohjoismaista huumeuskulttuuria käsittelevän teoksen *Drugs & Youth Culture* yhdessä ruotsalaistutkija Philip Lalanderin kanssa. ■

Nuorison kiinnostus laittomiin päihteisiin on vastoin ennakkokäsityksiä romahtanut.

Nuoria tiedotetaan kentällä värikkäillä tietoisuus-flyereillä.

TURUSSA LAADUKASTA PÄIHDETYÖTÄ

Teksti: Marianne Enola

Huumeidenkäyttäjien läheisiä auttava ja tukeva turkulainen yhdistys Operaatio TOIVO ry sai merkittävän tunnustuksen, kun sen Läheistyö-projekti hyväksyttiin Euroopan laajuiseen EDDRA-tietokantaan. EDDRA:an kerätään päihneiden vastaisia hankkeita EU:n jäsenmaista.

Läheistyöprojekti tukee ja auttaa huumeita käyttävien nuorten läheisiä. Tukimuotoja on tarjolla puhelinpäivystyksestä vertaistukiryhmiin. Huumeita käyttävien läheisten saama tuki on tärkeää. Kun omaiset saavat apua, he voivat paremmin olla tukena huumeita käyttävälle läheiselleen.

Tukitoiminnalle on tarvetta ja se kasvaa koko ajan. Yhdistyksen toiminnanjohtaja **Leena Tolosen** mukaan puhelinpäivystykseen on tullut soittoja kuluneen vuoden aikana huomattavasti enemmän verrattuna viime vuoteen. ■

■ www.operaatitoivo.fi

Mikko Salasuo toivoo, että varoitussoitot kentältä ohjattaisiin taholle, johon uskaltaisivat ottaa yhteyttä niin huumeidenkäyttäjät kuin juhlien järjestäjät.

HEPO SAA KENKÄÄ!

Teksti: Eira Talka

Huumetyöläisten valtakunnallisilla neuvottelupäivillä 19.–20. huhtikuuta jaettiin ensimmäistä kertaa ruohonjuuritason huumetyöntekijöille myönnettävä Hepolle kenkää -palkinto.

Palkinnon saivat johtava sosiaalityöntekijä **Tuula Jauhiainen** sekä sairaanhoitaja **Kirsti Tuorila** Helsingin kaupungin päihdehuollon jälkikuntoutusyksiköstä.

Molemmat ovat olleet mukana kehittämässä monialaista, asiakaslähtöistä huume kuntoutuksen työmallia Helsingin Diakonissalaitoksen Duuni-projektissa. Palkitut ovat myöhemmin olleet juurruttamassa palveluohjauksellista työmallia huumeasiakkaan kuntoutukseen nykyisessä työpaikassaan.

Tunnustuksen luovuttivat A-klinikkasäätiön toimitus-

johtaja **Lasse Murto**, Kalliolan setlementin johtaja **Timo Lemmetyinen** sekä Helsingin Diakonissalaitoksen diakoniajohtaja **Timo Mutalahti**.

Huumetyöläisten valtakunnalliset neuvottelupäivät kokosivat huhtikuussa Diak Etelän Helsingin toimipaikkaan noin 200 huumehoidon ja -kuntoutuksen ammattilaista ympäri Suomea.

Päivillä paneuduttiin huumetyön ajankohtaisiin kysymyksiin, kuten tämän hetken huumeilanteeseen sekä hoidon ja kuntoutuksen uusiin malleihin.

Päivien järjestäjinä toimivat A-klinikkasäätiö/Hietalin nayhteisö, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Helsingin diakonissalaitos, Kalliolan klinikat ja Jyväskylän seudun päihde palvelusäätiö.

ALKOHOLI EU:N SUURIN TERVEYSHUOLI

Alkoholi on keskeinen kansanterveydellinen huolenaihe Euroopan unionissa. Sen käytöstä johtuvien terveysongelmien ratkaisemiseksi EU on laatimassa tehokasta ja keskitettyä alkoholipolitiikkaa.

Sen päätavoitteita ovat nuorten ja lasten suojeleminen, rattijuopumuksesta aiheutuviin vammojen ja kuolemien vähentäminen, alkoholihaittojen ehkäisy aikuisten keskuudessa, taloudellisten seurausten rajoittaminen, tiedotus sekä luotettavien tilastojen keruu.

Runsas kertajuominen, alaikäisten alkoholinkäyttö ja rattijuopumus ovat todellisia kansanterveysongelmia erityisesti nuorten keskuudessa. Suomalaisnuorilla ei ole yksinoikeutta juopotteluun: WHO:n mukaan 12 prosenttia EU-maiden 13-vuotiaista juo alkoholia viikoittain. Alkoholi on tupakan ja korkean verenpaineen jälkeen kolmanneksi yleisin syy ennenaikaisin kuolemiin Euroopassa. Se aiheuttaa 12 prosenttia miesten ja 2 prosenttia naisten ennenaikaisista kuolemista ja vammautumisista EU:ssa. Vuosittain sen seurauksiin kuolee 195 000 kansalaista.

Ongelmista huolimatta alkoholituotteilla on monilla EU-alueilla oma kulttuurinen arvonsa ja ne ovat myös tärkeitä taloudellisia hyödykkeitä, joiden tuotanto, kauppa ja markkinointi edistävät samalla koko EU:n talouskasvua.

Suomessa alkoholinkulutus on hieman alle EU:n keskitason, mutta humalahakuisen juominen on eurooppalaista keskiarvoa yleisempää. ■

EU:SSA TODETTUA:

■ Ruotsalaiset juovat itsensä humalaan Euroopan maista harvimmin, 10 kertaa vuodessa.

■ Aikuiset suomalaiset juovat itsensä humalaan joka 11. päivä.

■ Alkoholin aiheuttamiin haittoihin kuuluu Euroopassa arviolta 125 miljardia euroa vuodessa, noin 650 euroa jokaista eurooppalaista kotitaloutta kohti.

Nuori kaipaa vanhempaa, joka asettaisi hänelle rajat.

Sosiaali- ja terveysalan työntekijöillä pitää olla tietoa riippuvuudesta, jotta he pystyvät tunnistamaan päihderiippuvaisen asiakkaan ja kohtaamaan hänet oikealla tavalla.

TIETO AUTTAA TUNNISTAMAAN RIIPPUVUUDEN

Teksti ja kuvat: Marianne Enola

Sosionomiopiskelija Marjo El Badri tuntee olevansa oikealla alalla päihdetyössä.

– Jos todella halutaan auttaa päihdeongelmaista ihmistä ja saada aikaan muutoksia hänen elämässään ja elintavoissaan, pitää tietää, mistä hänen ongelmassaan on oikeasti kysymys, sanoo yksikönjohtaja **Kirsi Sirola** Diakin Porin toimipaikasta.

Pelkkä auttamisen halu ei siis riitä, vaan työssä pitää olla vahva tietopohja. Toista vuotta sosionomiksi opiskeleva **Marjo El Badri** tietää, mistä Sirola puhuu.

– Minulla on omakohtaista kokemusta riippuvuudesta läheiseni päihdeongelman myötä niin paljon, että se on varmasti vaikuttanut alalle hakeutumiseeni, El Badri kertoo.

– Kokemus antaa minulle runsaasti eväitä tähän työhön, mutta tarvitsen toki myös opetuksessa tulevaa teorian tietoa.

Kirsi Sirolan mukaan tietoa riippuvuudesta tarvitaan myös muualla kuin päihdehuollossa. Terveystieteiden ammattilaiset ovat usein avainasemassa riippuvuuden tunnistamisessa.

– Esimerkiksi kouluterveydenhoitajan vastaanotolle saapuvan nuoren koulunkäyntiongelmien takaa saattaakin löytyä orastava päihderiippuvuus, sanoo Sirola.

Asiakas kohdattava syyllistämättä

Päihderiippuvainen tuntee syyllisyyttä ja häpeää riippuvuudestaan, eikä hän välttämättä pysty myöntämään ongelmaansa edes itselleen. Päihdekuntoutuksessa työharjoittelussa ollut El Badri kertoo, että on ihmisiä, jotka eivät pitkään päihdehuollon asiakkaina oltuaankaan myönnä olevansa riippuvaisia.

– Mutta heidän kanssaan asiasta ei kannata lähteä kinaamaan tai väittelemään, parempi on yrittää vain jotenkin luovia, nauraa sosionomiopiskelija.

Auttajan suhtautuminen asiakkaaseen

– Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilta puuttuu usein välineitä tunnistaa riippuvuus, sanoo Kirsi Sirola.

onkin avainasemassa hoitosuhteen syntyneen kannalta. Työntekijältä pitää löytyä tietoa ja taitoa toimia niin, että asiakas kokee tulevansa hyväksytyksi ongelmastaan huolimatta.

– Jos työntekijä kauhistelee päihdeongelmaa tai moralisoi asiakasta, se saa hänet takajaloilleen takuuvarmasti, Kirsi Sirola sanoo.

– Työntekijän saattaa myös olla vaikea olla hiljaa ja kuunnella asiakasta neuvomatta tai holhoamatta.

– Asiakkaan luottamuksen voittaminen on ehdoton edellytys, ilman sitä hyvää hoitosuhdetta ei synny, vahvistaa Marjo El Badri. ■

■ www.pori.diak.fi

KAPINAN TAKANA RAJOJEN KAIPUU

Nuoret ovat kautta aikojen kapinoineet tiukkapiipoisia vanhempiaan vastaan. Monen vanhemman pipo on kuitenkin viime aikoina löystynyt. Miksi?

– Kolme-neljä vuosikymmentä sitten vanhemmat pitivät jälkipolvelleen ankaraa kuria alkoholinkäytön suhteen. Tämän päivän isät ja äidit haluavat välttää samoja ”virheitä” ja ovat siksi suvaitsevaisempia omien lastensa kanssa, selittää yksikönjohtaja **Kirsi Sirola**.

Kirsi Sirola teki vuonna 2004 väitöskirjansa porilaisten yhdeksäsluokkalaisten alkoholinkäytöstä ja sen ehkäisystä. Hän haastatteli nuoria ja heidän vanhempiaan sekä opettajia ja kouluterveydenhoitajia. Sirolan mukaan nuoret arvostavat ja kunnioittavat rajoja asettavaa vanhempaa.

– Eräs tyttö kertoi olleensa humalassa kavereiden kanssa kaupungilla perjantai-

iltana. Tytön äiti tuli paikalle, otti hihasta kiinni ja vei kotiin. Tyttö suuttui äidille, joka nolasi hänet kavereiden silmissä. Loppujen lopuksi tyttö kertoi olleensa kuitenkin kiitollinen äidilleen, joka hakeamalla hänet kotiin osoitti välittävänsä, Sirola kertoo.

Mitä isot edellä, sitä pienet perässä

Sirolaa kiinnosti kysymys siitä, kuinka suuri osa nuorisokulttuuria alkoholi on. Lisäksi hän oli kiinnostunut huomiota siihen, kuinka alkoholikeskeinen kulttuurimme on, ja millaisen esimerkin vanhemmat antavat nuorille.

– Hautajaiset taitavat olla ainoa juhla, jota ei vietetä lasia kallistaen, kummeksuu Sirola.

– Kaikkiin juhlapyyhiinkin alkoholi kuuluu olennaisena osana. Tähän nuoretkin olivat kiinnittäneet huomionsa.

Sirolan tutkimustuloksista selviää, että suurin osa nuorista käytti alkoholia enemmän tai vähemmän. Juominen keskittyi viikonloppuihin ja etenkin perjantai-iltaan. Terveystieteiden mukaan loppuviikkoa kohden ilmassa alkaa selvästi olla ”tiettyä kuhinaa”.

Sirolan aineiston perusteella vain harvalla nuorista alkoholinkäyttö riistyy käsistä. Erään 15-vuotiaan tytön tarina kuitenkin pysäyttää. Hän kertoo mieltävänsä kuumeisesti päivittäin, mistä saisi rahaa kaljaan tai siideriin koulun jälkeen.

– Näin hurjia kertomuksia ei onneksi ollut muita. Mutta yksikin on liikaa, sanoo Sirola. ■

PELAAMISESTA ONGELMA?

Minäkö nettiriippuvainen?

Kemiallisten aineiden lisäksi myös toiminnallisiin asioihin, kuten uhkapelaamiseen tai netissä surffaamiseen voi tulla riippuvaiseksi.

Teksti: Anne Reinikari
Kuvat: Timo Reinikari

– Kun ihminen ottaa meihin yhteyttä peliongelmansa takia, on riippuvaisuus pelaamiseen yleensä jo pitkällä ja henkilön elämä kaoottinen, kertoo Oulun A-klinikan sairaanhoitaja **Armi Helin**.

Suomessa arvioidaan olevan 25 000–65 000 peliongelmaista. Rahapeliongelma on kuitenkin vielä paljolti näkymätön ja vaiettu ongelma. Tästä kertoo se, että vuosittain ainoastaan noin 5000–6000 ihmistä hakee apua peliongelmiinsa.

– Kynnys hakea apua omaan ongelmaan on korkea, koska usein peliriippuvuuteen liittyy salailua. Usein halutaan apua siihen, miten toimia, kun rahat ovat loppu ja perhe joutuu kärsimään asiasta, pohtii Helin.

Diakonia-ammattikorkeakoulun Oulun toimipaikassa on lähdetty tarjoamaan tietoutta riippuvuusongelman tunnistamiseksi ja auttamiseksi. Toukokuussa järjestettiin jo toista kertaa seminaari peliriippuvuudesta.

– Peliriippuvuus on tullut tunnistettummaksi ongelmaksi, ja tietoisuutta asian ehkäisemisestä ja hoidosta kaivataan kentällä, sanoo lehtori **Paula Haapalainen** Diakista.

Netin kautta peleihin

Suurimmalle osalle tietoyhteiskunnassa asuvista ihmisistä tietokone ja tietoverkko ovat hyvät työvälineet, maailmankuvaa avertava media tai mukava vapaa-ajan harrastus. Osalle se saattaa muodostua riippuvuuden kohteeksi tai välineeksi.

– Ihmisellä on nettiriippuvuus silloin, kun hänelle tulee vieroitusoireita ollessaan pois netistä ja kun hänen ihmissuhteensa ja arki-elämänsä kärsivät, kertoo sosionomiopiskelija **Satu Mäenpää** Diakonia-ammattikorkeakoulun Porin toimipaikasta.

Mäenpää on erikoistunut opinnoissaan mielenterveystyöhön. Erilaiset toiminnalliset riippuvuudet ovat osa toimipaikan

järjestämää päihdekoulutusta. Myös koulupoliisi on ollut kiinnostunut netin vaaratekijöistä ja Mäenpää, yhdessä opiskelija **Helena Eurenin** kanssa, on kirjoittanut asiasta artikkelin koulupoliisin lehteen.

– Nettiriippuvuuksia on monenlaisia. Ihminen saattaa olla netissä keskustelufoorumien ja chattien vuoksi, nettipelejä tai nettirahapelejä pelaten, nettiseksiä tai -seurustelua harrastaen tai olemalla erilaisissa verkkoyhteisöissä ja surffaten netissä.

Julkisuudessa nettipeleihin on kiinnitetty eniten huomiota, ja nettipokerin pelaaminen on saanut paljon palstatilaa. Rahapeliongelmaisten auttavan puhelimen mukaan nettipokeri on toiseksi pahin peliriippuvuuden aiheuttaja peliautomaattien jälkeen.

– Eniten meille apuun hakeutuu peliriippuvaisia, jotka ovat koukussa automaattipeleihin. Toiseksi eniten apua ongelmaansa kaipaavat vedonlyöntipelejä harrastavat, selvittää Helin.

Kuka auttaa?

Netti- ja peliriippuvuuksia hoidetaan paljolti samalla tavalla kuin muitakin riippuvuuksia.

– A-klinikalle voi tulla ilman ajanvarausta päivystykseen, jossa keskustellaan tilanteesta sairaanhoitajan kanssa. Tämän jälkeen keskustelukäyntejä tehdään joko sairaanhoitajalle tai sosiaalityöntekijälle, Helin kertoo.

– Hoitoon pääsee helposti, ja yleensä hoidon pituus on pariasta kuukaudesta muutamaan vuoteen. Laitoshiitoa tarvitaan harvoin. Peli- ja nettiriippuvuuteen on haettu apua jo yli 10 vuoden ajan.

Peliongelmallisille ja heidän läheisille löytyy myös valtakunnallinen auttava puhelin, Peluuri, jonka tarkoituksena on tarjota niin tietoa ja tukea kuin ehkäistä peliongelmien syntyä. Peluuri on vastannut moniin tuhansiin puheluihin, joista yleisin soittaja on ollut pelaaja itse.

Kunnissa yksilöllisen hoidon järjestäminen peli- ja nettiriippuvaiselle ei ole

helppoa. Päihdehuollon määrärahoissa ei ole erityistä osaa ongelmapelaajien hoidolle. Tämän vuoksi ehkäisevä työ on erittäin tärkeää.

– Vanhemmilla on tärkeä tehtävä lastensa valistamisessa oikeanlaisesta netin käytöstä. On tärkeää, että myös koulut järjestävät vanhemmille iltoja, joissa kerrotaan netin ja pelaamisen piilevistä vaaroista ja miten näitä asioita voi valvoa, summaa Mäenpää.

– Tärkeää on kuitenkin muistaa, että apua voi ja pitää hakea. ■

Koukussa-seminaari järjestettiin Oulussa 10.5.2007. Seminaarissa perhedyttiin riippuvuusongelman tunnistamiseen ja auttamiseen.

- <http://oulu.diak.fi/>
- <http://pori.diak.fi>
- www.peluuri.fi/
- www.a-klinikka.fi/

TESTAA ITSESI!

Tuntuuko sinusta, että vietät netissä liikaa aikaa? Vaikuttaako tietokoneella viettämäsi aika muuhun elämääsi? Testaa suhteesi Internetin käyttöön.

- www.paihdelinkki.fi/testaa/netinkaytto

Hedelmäpelit, pitkäveto, ravit ja lottoaminen ovat useimmille harmitonta, satunnaista ajanvietettä. Jos oma pelaaminen kuitenkin mietityttää, kannattaa käydä testaamassa oletko peliriippuvainen.

- www.paihdelinkki.fi/testaa/rahapelitesti

KESKUSTELUPALSTALTA POIMITTUA

"Aloitin pelaamisen ala-asteikäisenä. Viikkorahat menivät säännöllisesti raha-automaatteihin, jotka ovat kuin kannabis huumeiden käyttäjille. --- Seuraava portti RAY:n kautta oli PAF. --- Tappiot lasketaan sadoissa euroissa. PAF:sta siirryin ulkomaan kasinoihin. Ja sitten menikin jo tuhansia euroja. Kaiken kaikkiaan lähes 11 000 euroa, velkaa. Ja melkein parisuhde."
Nimim. Timantti06

- <http://groups.msn.com/peliriippuvuus>

"Olen yksinäinen opiskelija. Tietokoneet olivat osa elämäni jo pienestä pitäen, ja nuoremmilla sukupolvilla tilanne tulee vain pahentumaan. Vaikka tajuun tilanteeni, en näe ulospääsyä. Olen noin vuoden ollut niin uppoutuneena nettipeleihin, että muu maailma tuntuu jo vieraalta ja pelottavalta."
Nimim. mmorpg-addikti

- www.paihdelinkki.fi/keskustelu

TIESITKÖ ETTÄ...

■ Pelihimosta kärsivillä on kokeellisesti havaittu samanlainen heikompi vaste palkitsemiseen liittyvällä aivoalueella kuin huumeriippuvaisilla. Mitä pahempi on peliriippuvuus sitä vaimeampaa oli palkioalueen aktivoituminen. ■

– **Ylen tiede uutiset 11.1.2005**

■ Netinkäyttöpäiväkirjan avulla voit avioida netinkäyttöäsi. Netinkäyttöpäiväkirjastasi saat tietoa tilanteista, joissa olet käyttänyt nettiä hyödyksesi tai iloksesi työssä, opinnoissa tai vapaa-ajalla. Saat myös tietoa tilanteista, joissa olet jäänyt jumiin nettiin tai tietokoneen käyttö on aiheuttanut sinulle muita haittoja. ■

– **www.paihdelinkki.fi 25.4.2007**

■ Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmassa mainitaan rahapelit kahteen otteeseen. Ohjelmassa on otettu kantaa sekä rahapelistä aiheutuvien haittojen ehkäisemiseen että monopolijärjestelmään. ■

– **www.peluuri.fi 25.4.2007**

■ STM:n Taloustutkimuksella teettämän tutkimuksen mukaan nuorilta pelaajilta ikää kysyttiin satunnaisesti. Vähemmältä kuin joka kymmenenneltä alle 15-vuotiaalta tai siltä näyttävältä nuorelta kiellettiin rahapeliin pelaaminen myyntipisteissä. ■

– **STM tiedote 9.1.2007**

KOLLEGAN KANNAT

– Työyhteisössä yleensä pelätään, että epäilyt alkoholismista loukkaavat asianosaista, kertoo projektipäällikkö **Antti Hytti** Elämäntapaliitosta.

– Kuitenkin sekä hoitoon hakeutuminen että itse hoito ovat helpompia, mitä aiemmin asiaan puututaan. Ongelmien alkaessa pelkkä kollegan huomautus siitä, että asiat eivät tunnu olevan ihan kunnossa, saattavat riittää tilanteen korjaamiseen.

Päinvastaisessa tilanteessa koko työpaikan ilmapiiri kärsii. Sälilukulttuuri jää, vaikka ongelman aiheuttaja poistuisi työyhteisöstä.

Irtisanominen ei ainut ratkaisu

Ongelman toteamista seuraa hoitoonohjaus, jos sellaisesta on sovittu työntekijöiden, työnantajan ja työterveyshuollon kesken laaditussa työpaikan päihdeohjelmassa.

Ensisijaisena vaihtoehtona pidetään usein A-klinikan toteut-

EDISTYSTÄ VIEROITUKSEEN

Teksti: Eira Talka

Subutexin eli buprenorfinin väärinkäyttäjien vieroitusta aletaan tänä vuonna tutkia Helsingin Diakonissalaitoksessa.

Suomessa noin 90 prosenttia hoitoa hakevista opioidiriippuvaisista väärinkäyttää buprenorfinia. Opioidiriippuvaiset sitoutuvat vieroitushoitoon muita huumeenkäyttäjiä heikommin.

– Tutkimuksessa tutkitaan buprenorfinin käyttöä sen väärinkäytöstä vieroittamiseen, kertoo tutkimuksesta väitöskirjaansa tekevä Helsingin Diakonissalaitoksen huumehoitoklinikan yksikönjohtaja **Outi Kuikanmäki**.

Tutkimuksessa ovat mukana myös Kuopion yliopisto ja Kansanterveyslaitos, ja sitä rahoittaa Helsingin Diakonissalaitoksen lisäksi Suomen Akatemia. Helsingin Diakonissalaitos jatkaa lisäksi mukana tutkimuksessa, jossa etsitään suomenlaisesti amfetamiinia käyttäville korvaushoitoon soveltuvaa lääkettä.

Vuoden alussa julkaistuissa tutkimustuloksissa todettiin metyyllifenidaatin vähentäneen tutkimuspotilaiden amfetamiinin käyttöä. Metyyllifenidaatilla hoidetaan muun muassa tarkkaavaisuushäiriötä ja narkolepsiaa.

Tutkimusta tehtiin yhteistyössä Kuopion yliopiston, Niuvanniemen sairaalan, Kansanterveyslaitoksen, HYKS:n ja Helsingin yliopiston kanssa. Jatkotutkimuksessa mukaan liittyi TYKS. ■

■ www.hdl.fi
■ www.aka.fi

Päihderiippuvaisen työntekijän ympärille kehittyi helposti salailun ja eristämisen verkosto. Kukaan ei uskalla avata suutaan ja auttaa henkilöä hoitoon. Vasta kun tilanne on riittävän huono, puuttuu esimies asiaan.

ALKOHOLIONGELMAAN TAA PUUTTUA

Teksti ja kuva: Eira Talka

tamaa avohoitoa.

– Avohoito mahdollistaa työssä käymisen samalla. Miinuspuolena on se, ettei Kela korvaa avohoidon kustannuksia, vaikka työmarkkinajärjestöt sitä ovat vaatineet, Hytti sanoo.

Vaikeammassa tapauksissa käytetään laitostai katkaisuhoidoa. Hoidon jälkeen työterveyshuolto sekä työnantaja seuraavat tilannetta. Retkahdukset ovat tyypillisiä ja kuuluvat toipumiseen. Esimiehen on tehtävä raja sille, miten monta retkahdusta hän sallii.

– Päihdeongelma ei ole syy irtisanoa, alkoholinkäyttö työpaikalla on, Hytti muistuttaa.

Kulttuuria voidaan muuttaa

– Joissain työyhteisöissä ajatellaan, ettei vallitsevaan alkoholikulttuuriin voida vaikuttaa. Toisissa on todistettu, että kulttuuria voidaan muuttaa, mutta muutokseen tarvitaan muutama vuosi ai-

kaa, Hytti sanoo.

Esimerkiksi työporukan juhliin voidaan ujuttaa ohjelmaa, joka ei edellytä juominkien nautiskelua.

– Absolutisteiksi ei tarvitse kaikkien ryhtyä, mutta yhteiset pelisäännöt on luotava ja varmistettava, että kaikki työpaikalla ovat niistä perillä, Hytti sanoo.

Antti Hytti toimii projektipäällikkönä Elämäntapaliiton ja Työturvallisuuskeskuksen Työelämän alkoholiohjelma HUUGO-hankkeessa.

Hän esiintyi maaliskuussa Diak Etelän Helsingin toimipaikan ja Helsingin Diakonissalaitoksen kirkossa järjestetyssä ekumeenisessa seminaarissa, joka käsitteli aihetta Olenko minä veljeni vartija – puuttumisen ongelma työyhteisöissä. ■

- www.huugo.fi
- www.elamantapaliitto.fi
- www.ekumenia.fi

ESPAÑAN PULLOTTELU RYÖSTÄYTYI KÄSISTÄ

Teksti ja kuva: Riitta Liede

Espanjaan levisi viime vuosikymmeninä ilmiö nimeltä ”Botellón”, pullottelu. Kaduilla omin eväin juhliminen sai alkunsa, kun baarihinnoina tuli liian kalliita nuorille. Vuonna 2003 arviolta liki 200 000 nuorta kokoontui Espanjan kaupunkien toreille yhteisiin muovikassijuhliinsa.

Parhailla porukoilla oli mukana täydelliset piknik-tarvikkeet jääkuutioista ja naposteltavista lähtien. Juomia sekoitettiin suuriin muovimukeihin, yleensä rommilla, viskillä, vodkalla tai ginillä terästettyinä. Molotovin cocktailiin sekoitettiin pillereitä. Ruohosavut ja muut piristeet kuuluivat nekin kuvaan.

Suurjuhlat olivat hauskoja, riehakkaita ja sosiaalisia, mutta niiden seurauksena maa oli ajautumassa yhteiskunnalliseen konfliktiin. Vanhojen kaupunkien, kuten Sevillan, Granadan ja Málagan keskustoista tuli yhtä suurta baarialuetta torstai-illasta sunnuntaihin. Juhlat jatkuivat läpi yön, melu ja roskaaminen olivat sanoin kuvaamatonta, vessoja ei juhlajoilla ollut. Aamuisin tarvittiin siivoojien armeijoita töihin, ja poliisien linjat tukkeutuivat valituksesta. Asukasyhdistykset kapinoivat, asuntojen hinnat laskevat ja alueiden maine kärsi. Terveyshaittoihin alettiin kiinnittää huomiota. Tytöt eivät useinkaan osanneet varautua tuimien juomien seurauksiin.

Yksilön vapauksia viimeiseen asti vaaliva Espanja nosti lopulta ongelman pöydälle, kuningatar Sofia keulakuvanaan. Viime vuoden lopulla tuli voimaan laki, joka kieltää juomisen ulkona. Ilmiötä alettiin rauhoittaa vähä vähältä, ja poliisi valvoo nyt lain noudattamista. Jyrkkien otteiden sijaan nuorille on osoitettu tiettyjä alueita ydinkeskustojen ulkopuolelta, missä juhlat edelleen sallitaan. ■

Vaikka vanhoissa Välimeren viinimaissa alkoholin kulutus on yleisesti vähentynyt, alkoholinkäyttö on muuttunut aiempaa humalahakuisemmaksi.

Päihdetietämystä pitäisi lisätä, jotta ongelmiin osattaisiin puuttua mahdollisimman varhain.

Päihdekoulutukselle ollaan luomassa yhteisiä suuntaviivoja.

VARHAINEN PUUTTUMINEN AVAINASEMAMASSA

Teksti ja kuva: Marianne Enola

Ryhmä päihdealan asiantuntijoita ja opilaitosten edustajia selvitti, miten päihdekoulutusta pitäisi kehittää. Opetusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä kirjasi suosituksensa maaliskuun alussa jätettyyn mietintöön. Rehtori **Jorma Niemelä** Diakista oli mukana työryhmässä.

Monet ammattiryhmät kohtaavat päihdeongelmia päivittäisessä työssään, mutta eivät välttämättä osaa puuttua niihin. Perustietoa päihhteistä pitäisikin olla niin terveydenhoitajien, opettajien, nuorisotyöntekijöiden kuin poliisienkin peruskoulutuksessa, todetaan mietinnössä.

Työryhmän mukaan päihdeongelmiin puuttuminen mahdollisimman varhain on ensiarvoisen tärkeää.

– Varhainen puuttuminen säästää sosiaali- ja terveydenhuollon vähäisiä resursseja ja tulee pitkällä tähtäimellä edulliseksi. Mitä paremmin jo peruspalveluissa pystytään tunnistamaan ongelmakäyttäjä sitä harvemmin tarvitaan päihdehuollon erityispalveluja, painottaa Niemelä.

Diakissa vahvaa päihdeosaamista

Päihdekoulutuksen kehittämistyöryhmässä hyödynnettiin Diakin vahvaa päihdeosaamista. Rehtori Jorma Niemelän lisäksi Järvenpään yksikön lehtori **Susanna Hyväriä** kuultiin asiantuntijana työryhmän kokouksissa.

Diakin päihdekoulutus on hyvällä mallilla, sanoo rehtori Niemelä. Diakissa on erikoistuttu köyhyyden ja syrjäytymisen

ongelmiin, joihin usein liittyy päihteiden käyttö. Painotamme ongelmien ennaltaehkäisyä, selvittää Niemelä.

Myös Diakin tarjoama ylempi ammattikorkeakoulututkinto Päihteet ja syrjäytyminen tuottaa päihdeosaajia. Tutkinto antaa valmiuden toimia päihdealan erityisasiantuntijana ja kehittää paikallista ja valtakunnallista aikuissosiaalityötä päihdealalla. ■

■ www.diak.fi/koulutus

Opetusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteinen päihdeongelmien ehkäisyn ja hoidon koulutuksen kehittämistyöryhmä jätti mietintönsä 1.3.2007. Työryhmän työskentelyn perustana olivat ministeriöiden linjaukset päihdekoulutuksen kehittämistarpeista, jotka on kirjattu myös Valtioneuvoston periaatepäätökseen huumausainepoliittisesta toimenpideohjelmasta 2004–2007 ja Alkoholiohjelmasta 2004–2007.

YHTENÄISTYVÄ PÄIHDEKOULUTUS LUO VERKOSTOJA

Teksti: Eira Talka
Kuva: STM

Ennaltaehkäisevän päihdetyön merkitys on kasvanut sen jälkeen, kun alkoholin kulutus lisääntyi veronalennuksen seurauksena. Haittojen tehokas hoitaminen edellyttää koulutuksen yhtenäistämistä ja voimavarojen yhdistämistä.

Alkuvuonna valmistuneessa opetus- sekä sosiaali- ja terveysministeriön alaisessa päihdekoulutuksen kehittämistä pohtineessa mietinnössä lähdetään perusteiden hallinnasta.

– Hoitopuolen erityisosaajia kaivataan, mutta kaikilla sosiaali- ja terveyshuollon työntekijöillä pitää olla valmiudet ehkäisevään työhön ja päihdeasiakkaiden tunnistamiseen ja kohtaamiseen, painottaa **Kari Haavisto** sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tällä hetkellä päihdekoulutuksen määrä vaihtelee oppilaitoksittain, ja opetuksen sisältö on kirjavaa.

– Kouluissa alkoholikysymyksiä hoidetaan läpäisyperiaatteella, mutta läpäisyä ei tarkasteta, Haavisto sanoo.

Raportissa ehdotetaan soveltuville koulutusaloille, kuten poliiseille, kasvatustalon ammattilaisille, kirkon työntekijöille ja sosiaali- ja terveysalan työntekijöille, yhteisiä vähimmäisvaatimuksia päihdeopetukseen. Vaatimukset liittyvät ennaltaehkäisevän työn edellytyksiin, kuten kykyyn tunnistaa ongelmainen asiakas tai potilas ja ohjata hänet asianmukaiseen hoitoon.

– Eri kohdissa koulutusjärjestelmää on varmistettava sopiva peruspaketti päihdetietoutta niillekin, jotka eivät erityisesti ole kiinnostuneita aiheesta ja perehdy siihen valinnaisten opintojen kautta, Haavisto alleviivaa.

Yhteistyötä kouluissa ja kunnissa

Koulutuksen vähimmäisvaatimuksissa kiinnitettäisiin huomiota eri alojen yhteistyöhön päihdeasiakkaiden hoitoon ohjaamisessa. Jokainen toimija tietäisi oman roolinsa laajemmassa ketjussa ja ohjaisi ongelmaisen eteenpäin.

Tällaisissa verkostoissa pyrittäisiin huomioimaan elinkaarimalli eli eri-ikäisten kansalaisten elämäntilanteen ja päihdekäyttämisen muodot.

– Nuorten kohdalla ehkäisevästä työstä huolehtisi kouluterveydenhuolto ja nuorisotyö yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Aikuisten kohdalla keskeisten toimijoiden joukko on hiukan erilainen, ja myös ikääntyvä väestö olisi otettava huomioon, Haavisto sanoo.

– Suomessa rakenne on sellainen, että kunnat vastaavat hoidosta ja ehkäisystä. Päihdeasiat eivät saa paikallisella tasolla riittävästi huomiota ja resursseja, Haavisto kritisoi.

– Kunta- ja palvelurakennemuutoksessa rakenteet toivottavasti selkiytyvät ja saadaan luotua toimivampia verkostoja. Jo nyt verkottumista on kyllä tapahtunut, hän kiittelee. ■

■ www.stm.fi

– Koulutuksella ei alenneta alkoholin hintaa. Myös verotukseen olisi puututtava, Haavisto muistuttaa. – Onneksi uusi hallitus on nostanut päihdeksymyksen entistä näkyvämmiin esille.

UUTISIA

DIAK KESKITTÄÄ TOIMINTOJAAN STURENKADULLE

Diak aloittaa toimintansa elokuussa uusissa toimitiloissa osoitteessa Sturenkatu 2, Helsinki. Diak Etelän Helsingin toimipaikan kampus laajenee Alppikadulta Sturenkadun toimitiloihin, jonne muuttaa myös Diakin Yhteispalvelut (Ypa) Pasilasta.

Ypassa toimii Diakin rehtorin toimisto, hallinto-, talous-, tietohallinto- ja kirjastopalveluista muodostuva TukiDiak sekä tutkinto-opetuksesta vastaavan Tutkinto-

Diakin ja työelämäpalveluihin keskittyvän PalveluDiakin hallinto.

Sturenkadun toimitiloissa opiskelee syyslukukauden alkaessa noin 500 opiskelijaa ja työskentelee 80 henkilöä. Alppikadun toimitiloihin jää osa opetuksesta sekä kirjasto. Uusi osoite on Sturenkatu 2, 00510 Helsinki.

■ www.diak.fi

UUSIA KV-HANKKEITA DIAKIIN

Diakille on myönnetty rahoitusta kolmeen uuteen kansainväliseen hankkeeseen North-South-South (No-So-So) -ohjelmasta.

– Saimme rahoitusta Afrikka-yhteistyön kehittämiseen viestinnän alalla Diakin koordinoimassa Jocid Network -hankkeessa, jossa partnereina ovat Stadia, Polytechnic of Namibia ja Tumaini University Tansaniasta, kertoo Diakin kansainvälisten asioiden päällikkö **Riikka Hälikkä**.

Diak on myös partnerina läpimenneessä yhteisö- ja ympäristöterveyden COHSE-hankkeessa, jota koordinoi Turun AMK. Lisäksi Diak sai rahoitusta Aasia-korkeakoulu-yhteistyön valmisteluun.

No-So-So-ohjelma on korkeakoulu-yhteistyön verkosto-ohjelma, ja rahoitus kohdistuu henkilöstö- ja opiskelijajaliikkuvuuden sekä opetuksen kehittämiseen.

■ riikka.halikka@diak.fi, www.cimo.fi

HUOLI-FOORUMI

Kirjoita maahanmuuttajavanhusten toiveista ja huolista osoitteessa <http://huolifoorumi.diak.fi>

KESKUSTELUOHJELMA HUUMEIDENKÄYTÖSTÄ NETISSÄ

Turun karut kasvot -keskusteluohjelmassa pohditaan vanhempien mahdollisuuksia auttaa huumekoukkuun jäänyttä lastaan. Keskusteluohjelma on nähtävissä Internetissä osoitteessa www.turku.diak.fi/tuotantoja. Ohjelma on esitetty Turku tv:n Diakkino-sarjassa ja se on tuotettu Diakin Turun toimipaikassa.

Ohjelman ovat toimittaneet neljännen vuosikurssin medianomiopiskelijat. Studioissa ovat keskustelemassa huumenuoren äiti **Terttu Kunnas**, Toivo ry:n toiminnanjohtaja **Leena Tolonen** sekä nuorisotyöntekijä **Sami Renberg**. Kuvakoosteissa elämäntarinansa kertoo entinen heroinisti **Janne Wikman**, joka nykyään on Tietu ry:n tukihenkilö. Hän auttaa narkomaneja rakentamaan uutta arkea.

■ www.turku.diak.fi/tuotantoja

JULKAISUJA

Diak julkaisee oppikirjoja, tutkimusraportteja, artikkelikoosteita, katsauksia ja selvityksiä sosiaali- ja terveysalan, kirkon ja seurakuntatyön sekä viittomakielen ja viestinnän aloilta. Julkaisusarjassa on ilmestynyt seuraava uutuusteos:

B-sarja

Malinen Anette

Pakko ja autonomia: päihteidenkäyttäjä sosiaali- ja päihdehuollossa. B35.

Raportissa käsitellään päihteidenkäyttäjän itsemääräämisoikeutta eli autonomiaa sosiaali- ja päihdehuollossa. Tutkimusryhmykset koskevat päihteiden väärinkäyttäjien ja viranomaisten määrätelmää yksilön autonomiasta sekä heidän mielipidettään päihteidenkäyttäjään kohdistetuista (pakko)toimenpiteistä ja pakkohoidosta eli tahdosta riippumattomasta hoidosta. Lisäksi selvitetään, miten päihteidenkäyttäjän toimintavapauden rajoittaminen eli interventio perustellaan.

■ www.diak.fi/julkaisutoiminta

DIAKISSA TAPAHTUU

HAE OMA PAIKKASI!

Haussa olevat koulutusohjelmat Diakissa syksyllä 2007:

NUORTEN KOULUTUS

DIAK ETELÄ

- Sairaanhoitaja (AMK), Helsinki
- Terveystenhoitaja (AMK), Helsinki
- Sosionomi (AMK), Helsinki

DIAK ITÄ

- Sosionomi (AMK), Pieksämäki
- Sosionomi (AMK) -kirkon nuorisotyönohjaaja, Pieksämäki

DIAK LÄNSI

- Medianomi (AMK), Turku
- Sairaanhoitaja (AMK), Pori
- Sairaanhoitaja (AMK) -diakonissa, Pori

Tammikuussa 2008 alkavaan koulutukseen haetaan syksyn yhteishaussa 17.–28.9.2007.

■ Nettihaku www.amkhaku.fi

AIKUISKOULUTUS

DIAK ETELÄ

- Sairaanhoitaja (AMK), Helsinki
- DIAK POHJOINEN
- Sosionomi (AMK) -diakoni, Oulu
- Sairaanhoitaja (AMK), Oulu

Hakuaika 1.–12.10.2007. Lisätietoja www.diak.fi/aikuistentutkint.

■ Nettihaku www.amkhaku.fi

SOSIAALIALAN YLEMPI AMK-TUTKINTO

DIAK ETELÄ

- Päihteet ja syrjäytyminen, Järvenpää

Hakuaika 1.–12.10.2007. Lisätietoja www.diak.fi/ylemmtammattikor.

■ Nettihaku www.amkhaku.fi

ILMOITUSTAU LU

DI AK POHJOINEN

- **Pover is over** -seminaari Oulussa 13.9.2007 klo 9.00–16.00. Psykiatrisen hoitotyön malliverkostot ammatillisen pätevyuden kehittämisessä -hankkeen loppuseminaari
- Ilmoittautuminen 31.8. mennessä sirpa.polkki@diak.fi

DI AK LÄNSI

- **Viitottu viikonloppu Naantalin Muumimaailmassa** 30.6.–1.7. Tulkkeina viikonlopun tapahtumissa Diakin viittomakielen tulkkiopiskelijat. Erityislapsen saattajan sisäänkäynti on ilmainen.
- www.muumimaailma.fi, niina.hytonen@diak.fi

- **Pedagogisia verkkoja kokemassa** -seminaari Turussa 11.–12.10. Verkko-oppimiseen liittyvä seminaari jo neljättä kertaa Turussa. Järjestäjinä Diak ja muut Turun alueen korkeakoulut. Ilmoittautumiset ja hintatiedot: marja-leena.moisala@utu.fi

DI AK ETELÄ

- Omalle yrittäjäuralle -hanke järjestää **maahanmuuttajien yrittäjyys** -seminaarin Diak Etelän Helsingin toimipaikassa 11.9.2007 klo 9.00–16.00 (maksuton).
- helena.pesonen@diak.fi
- Diak on mukana näyttöilleasettajana **Kuntamarkkinoilla** 12.–13.9.2007 osastolla: B 5, K-krs sekä **Studia 2007** -koulutusmessuilla 24.10.–25.10.2007 Helsingissä.
- www.kuntamarkkinat.fi
- www.wanhasatama.com > tapahtumat > tulevat tapahtumat > Studia 2007
- **Alueen yhteisöjen ja ihmisten asialla** aluekehittämisen verkostotapahtuma 14.9. Järvenpäässä (maksuton).
- **Kriminaaliseminaari – kovennettu lapsuus II.** Vankilan ja siviilivälisen perhetyön mahdollisuudet -seminaari Diak Etelän Helsingin toimipaikassa 12.10.2007 klo 9.00–16.00. Hintaa 50 € sisältäen kahvit.
- jouni.hakkinen@diak.fi

DI AK ITÄ

Diak on mukana Lappeenrannassa 3.–4.9.2007 järjestettävillä **Diakoniatyöntekijöiden neuvottelupäivillä** näyttöilleasettajana ja järjestäjänä diakoniatyöntekijöiden koulutukseen liittyen.

■ pirjo.hakala@diak.fi

- **Lasten ja nuorten arjen turvallisuus** -seminaari Järvenpäässä 18.10.2007 klo 15–19 (maksuton).
- marjo.kolkka@diak.fi

- **Sovintoon elämän kanssa** – Monikulttuurista hyvinvointia vanhustyöhön -hanke järjestää syksyllä 2007 maksuttoman seminaarisarjan Diak Etelän Helsingin toimipaikassa:

■ *Kommunikaatio yhteisen kielen puuttuessa* 25.9. klo 13–16

■ *Muistorasiat ja muita taiteen keinoja vanhustyössä* 30.10. klo 13–16

■ *Kokemuksia monikulttuurista vanhustyön ryhmistä* 27.11. klo 13–16

■ eila.sainio@diak.fi

Diakin puhelinnumerot muuttuvat toukokuussa. Matkapuhelinnumerot säilyvät ennallaan.

Lisätietoja www.diak.fi

AVOIN AMK -OPIKSESI!

Ilmoittautuminen
syksyn 2007 koulutuksiin
on nyt käynnissä seuraavilla aloilla:

- hoitotyö
- sosiaaliala
- viestintä
- viittomakieli

DIAKONIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Palvelu Diak
palveluita työelämälle

Lisätietoja ja opintoihin ilmoittautuminen: www.diak.fi/avoinamk

TutkintoDiak
opiskelu Diakissa

TUTKINTOON JOHTAVAA KOULUTUSTA

- Diakonia-ammattikorkeakoulu on valtakunnallinen ammattikorkeakoulu. TutkintoDiak vastaa kaikesta Diakissa tarjottavasta tutkintoon johtavasta koulutuksesta.
- Diakissa on viisi koulutusohjelmaa: sosiaalialan, hoitotyön, viestinnän ja viittomakielentulkin sekä englanninkielinen sosiaalialan koulutusohjelma.
- Tutkintonimikkeet ovat: medianomi (AMK), sairaanhoitaja (AMK), sosionomi (AMK), terveydenhoitaja (AMK), viittomakielentulkki (AMK) ja Bachelor of Social Services.
- Lähes puolet sosiaali- ja terveysalan opiskelijoista sisällyttää tutkintoonsa myös kirkollisen kelpoisuuden: diakonissa, diakoni, kirkon nuorisotyönohjaaja.
- Diakissa voi myös opiskella ylempään amk-tutkintoon neljässä koulutusohjelmassa.
- Ota yhteyttä alueesi opintotoimistoon! Ks. www.diak.fi

Diaktori-lehti on Diakin Turun yksikön medianomiopiskelijoiden tuottama.

PalveluDiak
palveluita työelämälle

TUTKIMUSTA, KEHITTÄMISTÄ JA PROJEKTEJA

- PalveluDiak kokoaa yhteen Diakonia-ammattikorkeakoulun työelämäpalvelut ja tarjoaa palveluita keskitetysti työelämän edustajille ja erilaisille yhteisöille.
- Koulutuspalvelut tarjoavat monipuolisia erikoistumisopintoja, ylempiä amk-opintoja, avoimen ammattikorkeakoulun opintoja ja ammatillista täydennyskoulutusta.
- Tutkimus- ja kehittämispalveluista saa vaihtoehtoja tutkimukseen, kehittämiseen, projekteihin ja aluekehitykseen.
- Tietopalveluista löytyvät Diakin kokoamat ja tarjoamat tietotuotteet, kuten julkaisut ja ajankohtaistiedotteet sekä kirjasto- ja tietopalvelut. Uutuutena ainutlaatuinen opinnäytepankkimme – ota tulosten hyöty käyttöön!
- Ura- ja rekrytointipalveluihin on koottu opinnäyte- ja harjoitteluysteistyöhön liittyvät palvelut.
- Ota yhteyttä! Jokaisessa yksikössä toimii PalveluDiak-yhteyshenkilö, joka kertoo mielellään lisää palveluistamme! Ks. www.diak.fi/otayhteytta

DIAKONIA - AMMATTIKORKEAKOULU

DIAK, YHTEISPALVELUT

Maistraatinportti 2 A, 00240 Helsinki
Puh. 020 160 6201
Faksi 020 160 6222
www.diak.fi

DIAK ETELÄ

HELSINGIN TOIMIPAikka
Alppikatu 2 A, 00530 Helsinki
Yksikönjohtaja Jari Helminen
Puh. 020 160 6103 tai 040 869 6021
<http://helsinki.diak.fi>

JÄRVENPÄÄN TOIMIPAikka
Järvenpääntie 640, 04400 Järvenpää
Toimipaikkavastaava Jouko Porkka
Puh. 020 160 6523 tai 040 568 7077
<http://jarvenpaa.diak.fi>

KAUNIASTEN TOIMIPAikka
Helsingintie 10, 02700 Kauniainen
Toimipaikkavastaava Timo Junkkaala
Puh. 020 160 6489 tai 050 545 8446
<http://kauniainen.diak.fi>

DIAK LÄNSI

PORIN TOIMIPAikka
Metsämiehenkatu 2, 28500 Pori
Yksikönjohtaja Kirsi Sirola
Puh. 020 160 6406 tai 040 840 0465
<http://pori.diak.fi>

TURUN TOIMIPAikka
Luostokatu 7, 20380 Turku
Yksikönjohtaja Eila Hannula
Puh. (02) 412 3610 tai 0400 246 412
www.turku.diak.fi

DIAK ITÄ

PIEKSÄMÄEN TOIMIPAikka
Huvilakatu 31, 76310 Pieksämäki
Yksikönjohtaja Esko Kähkönen
Puh. 020 160 6327 tai 040 539 7110
<http://pieksamaki.diak.fi>

DIAK POHJOINEN

OULUN TOIMIPAikka
Uusikatu 46, 90100 Oulu
Yksikönjohtaja Kari Ruotsalainen
Puh. 020 160 6555 tai 040 549 0698
<http://oulu.diak.fi>